

PROJECTGROEP BEROEPSBEKWAAMHEID

VERSLAG

23/06/2017

CONVENOR	Olivier Schoenmaeckers (VEA-CEB)
NOTULIST	Sophany Ramaen (Secretariaat Nationaal Forum)
AANWEZIG	Jan Van Wesemael (Voka-Alfaport), Yves Melin (Steptoe), Diederik Bogaerts (Kpmg), Veronique Feldberg (Firmenich), Jo Vandewalle (C4T), Michael Vangiel (Intris), Steve Mees (AAD&A), Werner Rens (AAD&A), Luc Van de Velde-Poelman (AAD&A)

Agendapunt 1: Organisatie van de projectgroep

De leden van de projectgroep Beroepsbekwaamheid komen een eerste keer samen. Ze beslissen om een voorzitter aan te stellen: Olivier Schoenmaeckers. Hij zal de vergaderingen in goede banen leiden en rapporteren naar de Werkgroep Algemene bepalingen.

NIEUWE ACTIEPUNTEN (DUIDELIJK EN SPECIFIEK FORMULEREN!)	VERANTWOORDELIJKE	EINDDATUM
Rapporteren aan de WG Algemene bepalingen	Olivier Schoenmaeckers	28/09/2017

Agendapunt 2: Huidige stand van zaken over beroepsbekwaamheid

Volgens Werner Rens kan de erkenning van beroepsbekwaamheid op 3 manieren gebeuren:

- 1) Door de douaneadministratie zelf;
- 2) Via een officiële erkenningsinstantie;
- 3) Door de Europese Commissie.

Volgens Werner Rens zou die laatste optie zorgen voor schaalvoordelen en het bewaken van de level playing field in de EU. De aanwezige leden van de privésector vrezen echter dat die laatste optie niet veel kans maakt. Bovendien betwijfelen ze dat optie 1 en 2 voor concurrentievervalsing zou zorgen. De privésector is vragende partij voor een erkenning, die ze beschouwen als een kwaliteitslabel. Deze erkenning mag uiteraard niet contraproductief werken door de business te belemmeren.

Olivier Schoenmaeckers haalt het voorbeeld aan van het Belgisch Instituut van transportorganisatoren (BITO). Zij screenen bestaande opleidingen aan de hand van basiscriteria. Zowel de overheid als de privésector zijn vertegenwoordigd in het BITO. Het BITO zorgt dus voor de erkenning van de opleidingen.

Steve Mees heeft een werkdocument (zie bijlage) opgesteld met een overzicht van de juridische artikels over beroepsbekwaamheid bij AEO en bij douanevertegenwoordiging, AEO Guidelines, European Customs Competency Framework en een benchmark met vergelijkbare beschermde beroepen.

Een belangrijk artikel dat het document niet vermeldt is een bepaling van het KB van 13 maart 2016 mbt douanevertegenwoordigers dat 2/5 van de bedienden vakbekwaam moeten zijn om erkend te worden. Het Ministerieel besluit is er nog niet. In de AEO-Guidelines staat echter dat één persoon binnen het bedrijf moet voldoen aan de beroepskwalificatie.

Yves Melin kaart aan dat de opleidingsmogelijkheden in Wallonië wat betreft douane en accijnzen heel beperkt zijn. Werner Rens en Yves Melin delen mee dat er zowel met de Universiteit van Antwerpen als met de Universiteit van Luik gesprekken aan de gang zijn om een douaneopleiding uit te werken en te doceren.

NIEUWE ACTIEPUNTEN (DUIDELIJK EN SPECIFIEK FORMULEREN!)	VERANTWOORDELIJKE	EINDDATUM
Birgit Raiser van DG Taxud, departement Training, contacteren om te vragen wat de intenties zijn van de Europese Commissie ivm de erkenning van beroepsbekwaamheid	Steve Mees	01/09/2017

Agendapunt 3: Planning

De leden spreken af dat ze in eerste instantie de normzetting zullen bepalen: wat is het minimumniveau dat vereist is voor operationele medewerkers enerzijds en voor het management anderzijds, dit zowel bij een AEO als bij een douanevertegenwoordiger? Hiervoor zullen ze het European Competency Framework gebruiken.

Bij de normzetting bij douanevertegenwoordigers dienen de leden ook rekening te houden met de minimumkennis wat betreft accijnzen. Bovendien dienen ze ook te bepalen of de scheepsagenten moeten voldoen aan dezelfde normzetting als de douanevertegenwoordigers of als ze apart worden beschouwd. Voor de AEO's geldt enkel normzetting inzake douane, maar breder dan die van douanevertegenwoordigers.

De volgende stap is de erkenningsprocedure. Mogelijks wordt er niet gewerkt met een erkenning, maar bv. met een audit. Dit zal verder besproken worden op de volgende vergadering.

NIEUWE ACTIEPUNTEN (DUIDELIJK EN SPECIFIEK FORMULEREN!)	VERANTWOORDELIJKE	EINDDATUM
Minimumcriteria opstellen voor beroepsbekwaamheid douanevertegenwoordigers	Olivier Schoenmaeckers, Jan Van Wesemael en Luc Van de velde	01/09/2017
Minimumcriteria opstellen voor beroepsbekwaamheid AEO	Yves Melin, Diederik Bogaerts, Veronique Feldberg, Jo Vandewalle, Michael Vangiel	01/09/2017
Bespreken met Mohammed Azari (AAD&A) hoe de wetgeving rond de beroepsbekwaamheid AEO momenteel wordt geïnterpreteerd en toegepast bij een erkenningsprocedure.	Werner Rens	01/09/2017

De volgende vergadering zal op 1 september 2017 om 13u30 plaatsvinden, in zaal BLEU op A14 (North Galaxy, Brussel).

Bijlage: werkdocument overzicht Beroepsbekwaamheid AEO en douanevertegenwoordiger

Werkdocument: Erkenning van douaneopleidingen en de beroepsbekwaamheid

1. Context

Uit een aantal bronnen leiden we af dat douanefuncties in de logistieke sector gereguleerde beroepen zijn.¹ Om het beroep van douanevertegenwoordiger te mogen uitoefenen dient men dus over een specifieke beroepsbekwaamheid te beschikken. Zowel de Administratie, de private sector als alle instellingen werkzaam in de vormingssector wensen duidelijkheid in de reglementering met betrekking tot de beroepsbekwaamheid te brengen. We kijken dan in het bijzonder naar de normzetting en de erkenning van de opleidingen. De werkgroep opleiding binnen het Nationaal Forum heeft hiervoor een mandaat gekregen teneinde de juiste maatregelen te kunnen onderzoeken.

Met dit werkdocument tracht de Administratie de verschillende opties inzake het aspect van de beroepsbekwaamheid en de erkenning van opleidingen in kaart te brengen. Hierbij wordt niet uitgesloten dat een wijziging van het reglementair kader zich opdringt om tegemoet te komen aan de reële noodzaak in de sector.

Deze tekst is geenszins een document dat de Administratie rechtstreeks verbindt, maar is als het ware een aanzet om de meningen met betrekking tot dit onderwerp te kunnen afstemmen.

2. Bronnen

Ter opfrissing wensen we hierbij een overzicht te geven over de belangrijkste bronnen inzake de beroepsbekwaamheid van douanevertegenwoordiger of diegene die een essentiële douanefunctie uitoefent.

2.1. Douanewetboek van de Unie (Vo.952/2013)

Art.18 lid 3

3. De lidstaten kunnen, in overeenstemming met het Unierecht, de voorwaarden bepalen waaronder een douanevertegenwoordiger diensten mag verstrekken in zijn lidstaat van vestiging. Onverminderd de toepassing van minder strikte criteria door de betrokken lidstaat is een douanevertegenwoordiger die voldoet aan de in artikel 39, punten a) tot en met d), genoemde criteria evenwel bevoegd om deze diensten te verstrekken in een andere lidstaat dan die waar hij is gevestigd.

Art.39

De criteria voor de toekenning van de status van "geautoriseerde marktdeelnemer" zijn de volgende:

(...)

d) met betrekking tot de in artikel 38, lid 2, onder a), bedoelde vergunning, de praktische vakbekwaamheid of beroepskwalificaties die rechtstreeks samenhangen met de verrichte activiteit;

2.2. Uitvoeringsverordening DWU (Vo.2447/2015)

Artikel 27

1. Aan het criterium zoals bepaald in artikel 39, onder d), van het wetboek wordt geacht te zijn voldaan indien aan een van de volgende voorwaarden is voldaan:

¹ VERORDENING (EEG) Nr. 3632/85 VAN DE RAAD van 12 december 1985 tot vaststelling van de voorwaarden waaronder een persoon een douaneaangifte kan doen.

a) de aanvrager of de persoon die verantwoordelijk is voor de douanezaken van de aanvrager voldoet aan de volgende praktische vakbekwaamheid:

i) een aangetoonde praktijkervaring van minimaal drie jaar in douanezaken;

ii) een kwaliteitsnorm voor douanezaken die door een Europese normalisatieorganisatie is aangenomen;

b) de aanvrager of de persoon die verantwoordelijk is voor de douanezaken van de aanvrager heeft met succes een opleiding over douanewetgeving doorlopen die consistent is met en relevant is voor de mate van zijn betrokkenheid bij douane-gerelateerde activiteiten en die wordt verstrekt door een van de volgende entiteiten:

i) een douaneautoriteit van een lidstaat;

ii) een onderwijsinstelling die door de douaneautoriteiten of door een voor beroepsopleiding verantwoordelijk orgaan van een lidstaat is erkend om een dergelijke kwalificatie te verstrekken;

iii) een beroepsorganisatie of handelsvereniging die door de douaneautoriteiten van een lidstaat is erkend of in de Unie is geaccrediteerd om een dergelijke kwalificatie te verstrekken.

3. Wanneer de persoon die verantwoordelijk is voor de douanezaken van de aanvrager een contractant is, wordt aan het criterium zoals bepaald in artikel 39, onder d), van het wetboek geacht te zijn voldaan indien de contractant een markdeelnemer is aan wie een vergunning voor douanevereenvoudigingen is verleend zoals bedoeld in artikel 38, lid 2, onder b), van het wetboek (AEOC).

3.1. Algemene Wet inzake Douane en Accijnzen (18 juli 1977)

Art. 127

§1 Alleen een douanevertegenwoordiger mag bij invoer, uitvoer of douanevervoer een derde persoon bij de administratie vertegenwoordigen.

(...)

§ 4. De Koning bepaalt de voorwaarden waaronder :

- het in § 2 bedoelde stamregister wordt bijgehouden;

- het bewijs van voldoende kennis van de douane- en accijnsreglementering wordt geleverd;

- de vertegenwoordiging als beroepsmatig wordt aangezien.

3.2. Koninklijk besluit van 13 maart 2016 tot vaststelling van de voorwaarden voor het bijhouden van het stamregister van de douanevertegenwoordigers, van het bewijs van voldoende kennis van de douane-, BTW en accijnsreglementering en van de beroepsmatigheid van de uitoefening van de douanevertegenwoordiging

Art. 2. § 1. Op de in artikel 1, 1° bedoelde aanvraag tot inschrijving worden vermeld:

(...)

§ 4. Bij de aanvraag moet :

a) een getuigschrift worden gevoegd van voldoende kennis van de douane- en accijnsreglementering² of

² Verslag aan de Koning: Het bewijs van voldoende kennis van de douanereglementering mogen getuigschriften van gevolgde opleiding in een door de overheid erkende onderwijsinstelling zijn. Ook verklaringen van effectieve opgedane vakbekwaamheid betreffende het indienen van douaneaangiften kunnen als bewijs van kennis van de

b) het bewijs van erkenning als geautoriseerde marktdeelnemer volgens de Europese wetgeving.

(...)

Art. 3. Voor de inschrijving in het stamregister van de douanevertegenwoordigers, wordt door de administratie, als voldoende bewijs van kennis van de douane- en accijnsreglementering bedoeld in artikel 127, § 4, tweede deelstreepje van de algemene wet inzake douane en accijnzen, voor het indienen van douaneaangiften in België aanvaard

:

1° een diploma of getuigschrift van een gedurende één jaar in de Europese Unie ten minste met voldoening gevolgde opleiding in hoger dagonderwijs aan een door de bevoegde overheid erkende onderwijsinstelling waar de in België van toepassing zijnde douane-, accijns- en BTW-reglementering substantieel in het leerprogramma voorkomt;

2° een diploma of getuigschrift van een gedurende twee jaar in de Europese Unie ten minste met voldoening gevolgde opleiding in hoger avond- of weekendonderwijs aan een door de bevoegde overheid erkende onderwijsinstelling waar de in België van toepassing zijnde douane-, accijns- en BTW-reglementering substantieel in het leerprogramma voorkomt;

3° een getuigschrift van een ten minste met voldoening gevolgde gespecialiseerde opleiding inzake de in België van toepassing zijnde douane-, BTW en accijnsreglementering in het bijzonder met betrekking tot het indienen van douaneaangiften, die door de Administrateur-generaal van de douane en accijnzen is erkend op basis van de door de Minister van Financiën daartoe vastgestelde criteria;

4° een op woord van eer afgelegde verklaring naar het model in bijlage van vakbekwaamheid inzake het indienen van douaneaangiften bij de administratie van ten minste 3 ononderbroken jaren opgemaakt door een persoon die de persoon, die het voorwerp is van de verklaring, in een werkgeversrelatie onder zich heeft gehad. In uitzonderlijke gevallen mogen ook andere bewijsstukken voor het aantonen van de vakbekwaamheid door de douane worden aanvaard.

3.3. Koninklijk besluit van 18 maart 2016 tot vaststelling van de voorwaarden waaronder de in het stamregister van de douane-expediteurs ingeschreven personen mogen worden ingeschreven in het stamregister van de douanevertegenwoordigers

Artikel 1. Alle op de dag voorafgaand aan de datum van inwerkingtreding van dit besluit in het stamregister van de douane-expediteurs ingeschreven douane-expediteurs worden op de datum van inwerkingtreding van dit besluit van ambtswege voor een periode van 3 jaar ingeschreven in het stamregister van douanevertegenwoordigers. Binnen deze periode moeten de aldus ingeschreven douanevertegenwoordigers aan de Administrateur-generaal van de douane en accijnzen het bewijs leveren dat ze voldoen aan de overeenkomstig artikel 127, § 2, van de algemene wet inzake douane en accijnzen bepaalde voorwaarden om in het stamregister van de douanevertegenwoordigers te worden ingeschreven.

Art. 2. De bepalingen van de artikelen 3 tot 5 het koninklijk besluit van 13 maart 2016 betreffende de vaststelling van de voorwaarden voor het bijhouden van het stamregister van de douane-vertegenwoordigers, van het bewijs van voldoende kennis van de douane, BTW- en accijnsreglementering en van de beroepsmatigheid van de uitoefening van de

douanereglementering worden aanvaard. Het bewijs van voldoende kennis van de douanereglementering zal later ook kunnen worden geleverd door een getuigschrift van een door de douane erkende bijzondere opleiding. Een ministerieel besluit daaromtrent is ter studie en wordt verder met de mogelijke betrokken actoren afgetoetst.

douanevertegenwoordiging zijn van toepassing voor de naleving van de in artikel 1 gestelde bewijsverplichting.

Art. 3. Elke overeenkomstig artikel 1 ingeschreven douanevertegenwoordiger zal drie jaar na de datum van inwerkingtreding van dit besluit van ambtswege uit het stamregister van de douanevertegenwoordigers geschrapt worden als hij ten laatste vóór het einde van de voormelde periode niet aan de in artikel 1 gestelde bewijsverplichting heeft voldaan.

3.4. AEO Guidelines (2016)

Openbare of particuliere instellingen zoals universiteiten, douaneopleidingen, andere specifieke opleidingsinstituten of beroeps- of handelsverenigingen die uiteenlopende cursussen aanbieden ter voorbereiding op de erkenning van een specifieke beroepsautorisatie/accreditatie/registratie voor specifieke marktdeelnemers (bv. voor de beroepsgroep van douane-expediteurs).

De opleidingsinstantie moet bevestigen dat de cursist de training met goed gevolg heeft afgerond.

De aanvrager of de personen die verantwoordelijk zijn voor de douanezaken van de aanvrager en die geautoriseerd of gecertificeerd zijn of een vergunning hebben voor het beroepsmatig uitoefenen van douane-gerelateerde activiteiten (zoals expediteurs of douane-expediteurs) kunnen aantonen aan het criterium te voldoen aan de hand van het met goed gevolg hebben afgerond van een training in douanezaken.

Het is ook mogelijk dat een persoon binnen het bedrijf die bevoegd is het bedrijf fysiek te vertegenwoordigen, met goed gevolg een training in douanezaken heeft afgerond (bv. wanneer een persoon die het bedrijf van de aanvrager leidt en die douane-expeditiediensten levert, zoals de voorzitter of een lid van de raad van bestuur, met goed gevolg een examen als douane-expediteur heeft afgelegd). In dat geval voldoet de aanvrager via deze persoon aan de beroepskwalificatievoorwaarde.

Daarnaast is het mogelijk dat lidstaten geen accreditatieprogramma of beroepenregister kennen, maar wel specifieke training aanbieden in douanezaken (bv. opleidingen op middelbare schoolniveau of afspraken met publieke instanties die onderwijsdiensten aanbieden). Deze vorm van training moet door de douaneautoriteiten als toereikend worden aangemerkt in een specifieke beroepsmatige context. De lidstaten worden aangemoedigd de ontwikkeling van dergelijke opleidingen voort te zetten.

3.5. European Customs Competency Framework

De inhoudelijk vereiste technische kennis die kan gelden als bewijs van beroepsbekwaamheid zit vervat in het European Customs Competency Framework. Deze richtlijnen vormen voor de lidstaten van de Europese Unie een kader waarin ze zowel voor de private sector als de publieke sector de bakens kunnen vastleggen.

Voor de Administratie blijft de toepassing van het European Customs Competency Framework een belangrijke leidraad met betrekking tot de verwachte kennisniveaus. De Administratie is van mening dat het minimale kennisniveau op trained level moet worden vastgelegd, op zijn minst wat de persoon betreft die de functie van douanevertegenwoordiger uitoefent (kennisniveau 2).

We benadrukken het besef dat de bijkomende reglementering niet mag leiden tot nadelige concurrentiële gevolgen voor de sectoren die in België heel wat tewerkstelling verschaffen. Hier tegenover staat wel dat het totaal aan opleidingen die worden aangeboden een transparanter aanbod kunnen vormen, wat aanleiding kan geven tot een kwaliteitsverhoging.

4. Naar een procedure inzake normzetting en erkenning

De Europese Commissie heeft tot op heden geen uitsluitsel kunnen geven inzake de erkenning van opleidingen. De vraag rijst overigens niet alleen in België, maar ook in andere lidstaten van de Europese Unie. DG Taxud zal wellicht in 2018 verdere initiatieven ontwikkelen. Hoe dan ook blijven we met de Europese Commissie in contact en is zijzelf ook vragende partij om input vanuit de lidstaten te ontvangen.

De Administratie is van mening dat het proces inzake de erkenning op een transparante en objectieve manier dient te gebeuren, zonder afbreuk te doen aan een flexibele en innovatieve vormingsmarkt.

Aangezien de normzetting van de beroepskennis gelinkt zal zijn aan het European Customs Competency Framework, blijft de vraag op welke manier instellingen erkend zullen worden om deze niveaus aan te bieden op de vormingsmarkt. Hiervoor zijn er een aantal beschikbare partners om dit gezamenlijk op praktische wijze te coördineren:

- De douaneautoriteiten zelf;
- Een voor beroepsopleiding verantwoordelijk orgaan van een lidstaat (bvb. Departement Onderwijs);
- Een beroepsorganisatie of handelsvereniging.

5. Benchmarking met vergelijkbare beschermde beroepen – erkenning van opleidingen

Ter ondersteuning van de discussie hernemen we onderaan een korte benchmarking met vergelijkbare beschermde beroepen. Met dit overzicht bekijken we welke normen en procedures worden gehanteerd met betrekking tot de opleidingsvereisten.

	IAB	Orde van Advocaten
Partners	<ul style="list-style-type: none"> - Erkende onderwijsinstellingen - erkende vormings-operatoren - ondernemingen en rechts-personen ten behoeve van hun personeel 	<ul style="list-style-type: none"> - Universiteit of een niet-universitaire instelling van het hoger onderwijs - Andere balies - Hof van Cassatie - Vooraf erkende opleidingen - Samenwerkingsverbanden van organisaties gericht op advocaten
Erkenningsdossier	<ul style="list-style-type: none"> - Identiteit en statuten van de actor - Vormingsprogramma en beschrijvingen - Manier van organisatie opleiding - Model aanwezigheidsattest - Verbintenis onderwerpen controle 	<p>Bij de aanvraag tot erkenning van een permanente vormingsactiviteit dient elke organisator van een permanente vormingsactiviteit een dossier in met de verbintenis tot afgifte van de aanwezigheidsattesten na controle van de effectieve aanwezigheid van de deelnemers bij het begin en het einde van de permanente vormingsactiviteit, en met verplichte vermelding van minstens volgende gegevens:</p> <ul style="list-style-type: none"> - datum en plaats van de permanente vormingsactiviteit - aard en onderwerp van de activiteit, desgevallend met de titels van de diverse lezingen - aantal uren waarvoor de erkenning wordt gevraagd - identiteit van de spreker(s) - doelgroep - inschrijvingsrecht of deelname-prijs - vermelding van het al dan niet voorhanden zijn van een syllabus ten behoeve van de - deelnemers - de wijze van publiciteit voor de permanente vormingsactiviteit

Erkennings-procedure permanente vormingsactiviteit	<ul style="list-style-type: none"> - hernieuwbare periode van 3 jaar - Controle naleving - Indiening jaarlijks verslag 	De organisator van de permanente vormingsactiviteit dient de aanvraag tot erkenning en toekenning van punten te richten tot de erkenningscommissie van de Orde van Vlaamse Balies, uitsluitend via het elektronisch aanvraagformulier op de website van de Orde van Vlaamse Balies. De organisator dient zijn aanvraag in te dienen 6 weken voorafgaand de datum van de permanente vormingsactiviteit.
Kennisgeving permanente vormingsactiviteit	Eenmaal per jaar kennisgeving programma	Geen indicatie
Norm	De accountant en/of de belastingconsulent moet, binnen een periode van drie opeenvolgende kalenderjaren, minstens 120 uur besteden aan activiteiten die bijdragen tot de permanente vorming. Hiervan dienen minstens 20 uur per kalenderjaar besteed te worden.	Het per gerechtelijk jaar vereiste aantal permanente vormingspunten bedraagt 16 punten
Organisatie	Commissie voor permanente vorming - Norm permanente vorming (2 februari 2009)	Erkenningscommissie van de Orde van Vlaamse Balies – reglement 16 juni 2010

6. Onderzoeksvragen voor de werkgroep

- Welke normzetting van vereiste kennis komt het best tegemoet aan de reglementaire vereisten zoals voorzien in de douanewetgeving en daarvan afgeleide richtlijnen?
- Welke erkenningsprocedure inzake opleidingen komt tegemoet om een dynamisch, flexibel en kwaliteitsvol landschap te creëren?